

Riiklik kindlustus

National insurance

ESTONIAN / EESTI

Mis on riiklik kindlustus?

Riiklik kindlustus on valitsuse kindlustussüsteem, mille abil makstakse hüvede eest, mida saate, kui olete näiteks haige. Samuti makstakse selle abil teile **riiklikku vanaduspensioni**.

Enamik Ühendkuningriigis töötavaid inimesi peab oma sissetulekust tegema **sissemakseid** sellesse süsteemi. Kui töotate kellegi alluvuses, maksate **Class 1 contribution**-eid (1. liigi kindlustusmaksleid). Need peetakse kinni otse teie palgalt koos tulumaksuga ning teie tööandja maksab need riigile. Ka teie tööandja peab maksma kindlustusmaksleid.

Kui olete füüsilisest isikust ettevõtja, maksate **Class 2 contribution**-eid (2. liigi kindlustusmaksleid) ning kui teie kasum on piisavalt suur, **Class 4 contribution**-eid (4. liigi kindlustusmaksleid). Peate oma kindlustusmaksleid ise otse riigile maksma. Riiklike kindlustusmaksleid tasumiseks peab teil olema riiklik kindlustusnumber ehk **NINO** („RKN“). Riiklike kindlustusmaksleid tasumine Ühendkuningriigis võib aidata teil saada õigusi hüvitistele muudes Euroopa riikides.

Kes peab riikliku kindlustuse eest maksma?

Peate riikliku kindlustuse eest maksma, kui töotate Ühendkuningriigis ja olete 16–aastane või vanem ja kui teie vanus jääb alla riikliku pensioni vanusemäära. Riiklike kindlustusmaksleid tasumise eelduseks on, et teie sissetulek ületab teatava summa. Selle summa määrab kindlaks valitsus ja tavaliselt muutub see iga aasta aprillis.

Naiste riiklikku pensioniiga tõstetakse astmeliselt, kuni see võrdsustub meeste riikliku pensionieaga, mis on 65 eluaastat. Pärast seda tõuseb nii meeste kui naiste riiklik pensioniiga vanuseni 68 eluaastat. Directgov veebilehelt aadressil www.direct.gov.uk leiate kalkulaatori, mis aitab teil riikliku pensioniea välja arvutada.

Väga vähe teenivad inimesed ei maksa riikliku kindlustuse eest. Kui te olete madala sissetulekuga eraettevõtja, peate kindlasti taotlema maksuvabastust. Enamjuhtudel on riikliku kindlustuse eest maksmata jätmise seadusevastane. Mõned tööandjad võivad pakkuda teile tööd, ilma et maksaksid teie eest riiklike kindlustusmaksleid või tulumaksu (tuntud „ümbrikupalga“ nime all). See on seadusevastane – nii teie kui ka teie tööandja puhul – mistõttu peaksite sellisest tööst hoiduma.

Kui palju te riikliku kindlustuse eest maksma peate?

Kui maksate Class 1 contribution-eid, maksate teatava protsendi oma palgast riiklikeks kindlustusmaksseteks. Selle protsendimäära suurus sõltub sellest, kui palju te teenite. Valitsus kehtestab erinevad protsendimäärad ja need muutuvad tavaliselt iga aasta aprillis.

Kui olete füüsilisest isikust ettevõtja, maksate Class 2 contribution-eid, mis on **kindla suurusega**. Kui teenite väga vähe, võite taotleda ajapikendust. Kui teie kasum ületab teatava summa, peate pärast maksustamisaasta lõppu maksma täiendavaid

riiklikke kindlustusmaksid. Need kindlustusmaksed, mille nimetus on **Class 4 contribution**-id (4. liigi kindlustusmaksed), põhinevad teie maksustataval kasumil.

Kuidas saada riiklikku kindlustusnumbrit?

Tööleasumisel peate taotlema riiklikku kindlustusnumbrit. Riiklikku kindlustusnumbrit saamiseks tuleb teid küsitleda. Küsitlemise korraldamiseks helistage **National Employment NINO application telephone number**-ile (tööhõiveotstarbelise riikliku kindlustusnumbrit taotlemise telefoninumbrile) 0845 600 0643. Või küsige abi **Jobcentre Plus** (Tööhõivekeskus "Plus") büroost.

Küsitlemisel peate tõendama, kes te olete (oma **isikut**) ja et teil on õigus töötada Ühendkuningriigis. Võtke kaasa oma pass ja muud dokumendid, mis tõendavad teie isikut. Nendeks võivad olla riiklik isikutunnistus, sünnitunnistus või juhiluba. Dokumendid peavad olema originaalid. Et teada saada, milliseid muid dokumente saate kasutada, võtke ühendust Jobcentre Plus bürooga või vt lõigus "Raha, maksud ja hüvitised" toodud riikliku kindlustuse lehekülgi Directgov veebilehel: www.direct.gov.uk.

Kui teil on juba töökoht, peaksite kaasa võtma oma töölepingu või kirja tööandjalt. Kui teil ei ole veel töökohta, võtke kaasa nende töövahendusbüroode kontaktandmed, kus te registreeritud olete. Kui teil on luba töötada, peaksite riiklikku kindlustusnumbrit taotlema niipea kui saabute Ühendkuningriiki. Kui olete numbrit saamiseks taotluse esitanud, võite tööd alustada, isegi kui teil numbrit veel ei ole. Teatage oma tööandjale, et olete esitanud numbrisaamistootluse.

Täiendav abi

Citizens Advice Bureau (kodanikunõustamise büroo - CAB)

Citizens Advice Bureaux annavad teile probleemide lahendamiseks tasuta, konfidentsiaalset, erapooletut ning sõltumatut nõu. Leidmaks lähimat CAB kontorit, sealhulgas sellist, mis jagab infot e-posti teel, klõpsa [lähimal CAB-i](#) või vaata kohalikust telefonikataloogist tähe „C“ alt.

Muud Adviceguide'i (Nõuandeteatmiku) teabelehed ja voldikud teie keeles, mis võivad abiks olla

- Tööandja peab palka kinni
- Võõrtöötajad
- Riiklik alampalk

Muu teave Adviceguide'is, mis võib abiks olla

[See teave on üksnes inglise keeles]

- Riiklik kindlustus – kindlustusmaksed ja hüvitised („National insurance – contributions and benefits“)
- Tulumaks („Income tax“)
- Haigushüvitis („Sick pay“)

Käesoleva teabelehe on koostanud [Citizens Advice](#), ametliku nimega National Association of Citizens Advice Bureaux (Riiklik kodanikunõustamisbüroode liit). Selle eesmärk on anda üldinfot ning seda ei tuleks käsitleda kui vastava seaduse täielikku tõlgendust. Pange tähele, et info kehtib vaid Inglismaa, Walesi ja Šotimaa kohta.

Käesolevat teabelehte uuendati viimati 5. augustil 2011 ja see vaadatakse üle regulaarselt. Kui said selle teabelehe mõnda aega tagasi, võta ühendust oma kohaliku Citizens Advice Bureau-ga, et uurida, kas info on veel õige. Või külasta meie vörgulehte www.adviceguide.org.uk, et laadida alla uusim versioon.